N:o 5. Redaktör: ADOLF LINDGREN. Förläggare: HUSS & BEER. Stockholm den 1 Mars 1882. Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr. Qvartal 2 kr. Lösn:r 25 öre. Lösn:r med musikbilaga 50 öre. Årg. 2.

En lutebok från 1500-talet.

II.

Nachtantz.

Hupff auff.

Ein guter welscher tantz.

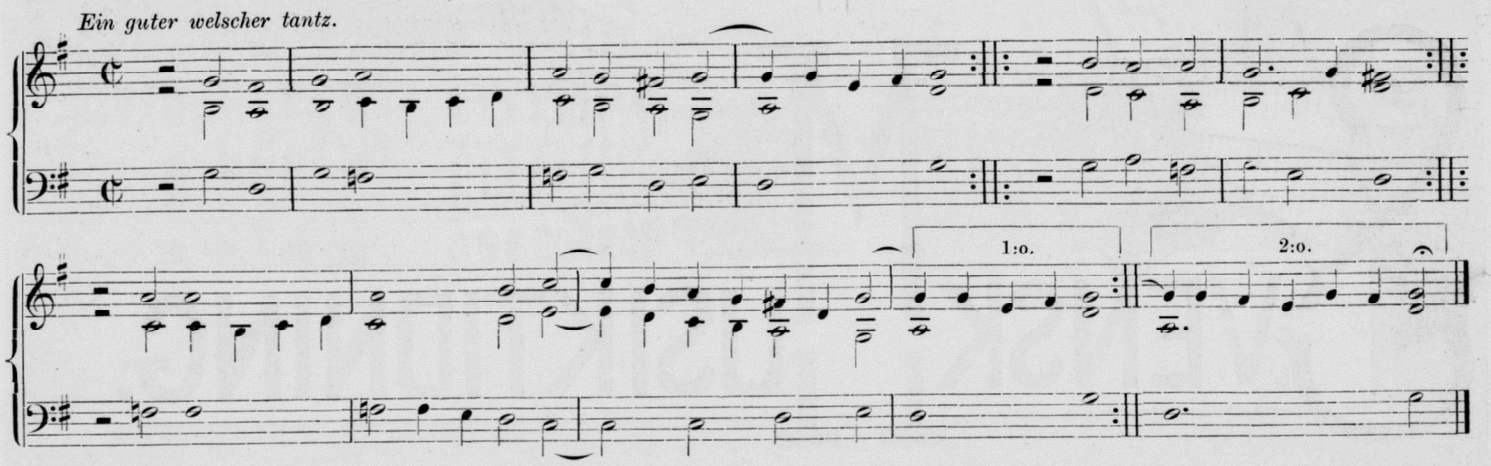

Äro vi nu tillräckligt förberedda, så slå vi upp den mystiska boken. Incubus, Incubus! — fast nej, någon besvärjelse behöfs ju icke; den går lätt att öppna ändå, så mycket mer som den har bara ett spänne qvar, och äfven detta vacklar på sina rostiga gångjern. Kapprocken af läder har »i ryggen spruckit opp» och är så nött, att man knapt längre urskiljer den prydliga pressningen på permarna. Så mycket bättre hafva bladen stått emot tiden, men de utgöras också af pergament, ni vet, detta odödliga skrifplån från äldre tider, som var så många hundra procent styfvare än vårt eländiga trämassepapper, hvilket går sönder bara man ser på det. Å frampermens innersida är aftecknad en vensterhand med en punkt på spetsen af pekfingret, två på långfingret, tre på ringfingret och fyra på lillfingret. Förklaringen står bredvid, skrifven — liksom hela den ursprungliga texten i denna bok — på tyska. Man får der veta, att dessa punkter syfta på motsvarande sådana öfver hvarje bokstaf eller siffra i lutskriften och angifva, med hvilket finger den beträffande tonen skall gripas.

Derpå inledes boken med några lätta öfningsstycken: »Exercitium, Die erst regell, Die 2, 3 regell, Das grosse fundament» o. s. v., hvarefter följa en del lättare tvåstämmiga arrangement för nybörjare af dels sånger, dels dansar. Vi ha upptecknat en af de förra, som dock är för obetydlig att här anföras. — »Nun volgen stück mit dem eynigen punctlein betzeichnet, auf welchem buchstaben oder zifer du das findst, den tzwick mit dem fordersten finger der rechten handt, und den so davor steht mit dem daumen.» Så låter den gammalmodiga tyskan på 15:de bladet. Man finner deraf, att i de näst följande styckena har punkten en helt annan betydelse än nyss; den gäller nu icke applikaturen för venstra handen, utan knäppningen med den högra. Denna verkställdes nämligen, särdeles i hastigare passager, omvexlande med tummen och pekfingret, hvarvid det senare betecknades med en punkt, den förra med frånvaro af punkt. Dessa stycken utgöras af 11 arrangement af sångnummer, dels med kompositörernas namn, mer eller mindre bekanta, såsom Isaac, Agricola, Scheit, Andernack, dels med utsatta begynnelseord, af hvilka man kan gissa sig till upptecknarens smak: af titlarna »Tröstlicher lieb», »Ach lieb mit leidt» etc. synes nämligen han eller hon vara företrädesvis erotiskt anlagd.

Nu har upptecknaren hvilat sig och roat sig med att blott bläddra igenom bladen 35—45, hvilka lemnats oskrifna. I stället hafva andra händer sedan begagnat sig af dessa blad till allehanda reflexioner på latin, såsom t. ex. en avis au lecteur (»Lectori»), att det finnes vissa ursprungliga passioner (»passiones esse qvasdam initiales scimus») hvilka grymt anfäkta den arma menniskan o. s. v. Måhända är det en viss »Caspar Schaller» — hvilken i slutet af boken visar sig vara anfäktad af fåfängan att skrifva dålig vers — som här aflagt en skön själs bekännelse. Kanske är det också han, som här tillskrifvit fyra dansar, Tantz, Nachtantz, Pavana (på k. bibliotekets katalogblad står »pairana») och Galharda, hvilka förtjena en särskild uppmärksamhet. Att de äro tillkomna senare, synes ej blott af pikturen, som förefaller något modernare och dess utom slarfvigare än den förste upptecknarens handskrift, med dess prentade bokstäfver och ordentliga, af gröna streck åtskilda rader. Det kan äfven misstänkas af den intressantare harmonien, den större och mera för lutan egnade fullstämmigheten. Ej utan märkvärdighet är harmoniseringen i Nachtantz, hvaraf vi å tidningens första sida meddela en repris; observera t. ex. tredje takten från slutet, der förhållningen a^1 icke, som man skulle väntat, upplöses till *giss*^{1}, utan hoppar genom c^2 ned till e^1. Slutligen äro nämda fyra dansar olika alla öfriga stycken derutinnan, att skrifvaren följt ett annat schema för lägsta strängen (Judenkünigs), än det annars i boken använda, för hvilket senare *vi ingenstädes funnit någon hemul,* utan ha vi måst sjelfva leta ut detsamma.

Det sist nämda är vår mest originella upptäckt rörande vårt manuskript. Det nämdes i förra artikeln, att tydningen vore lätt nog, om bokstäfverna vore menskliga och schemat tillförlitligt, men att intetdera här var fallet. Det förra är dock blott en gemensam svårighet för alla dem som äro ovana vid gamla handskrifter; med hjelp af k. bibliotekets utmärkt förekommande tjenstemän öfvervinner man den snart, sedan man vant sig vid att t. ex. en tvåa ser ut som ett *z*, och ett *z* som en vindflöjel, att ett *i* aldrig har prick och att ett mellanting mellan vinkelhake och åskvigg med någorlunda säkerhet bör misstänkas för att vara en femma. Värre var det med den andra svårigheten. Genom att jämföra samma bastontecken i olika ackord lyckades vi emellertid finna det nya schemat, hvilket här meddelas jämte de tre af Wasielewski upptagna. För de åtta lägsta tonerna, A B H c ciss d diss e, användas altså följande tecken, nämligen af

Virdung:	Ï	A	F	L	Q	Z	AA	FF
Vårt mskr.:	✓	A	B	C	D	E	F	G
Judenkünig:	A	B	C	D	E	F	G	H*
Gerle:	$\bar{1}$	$\bar{2}$	$\bar{3}$	$\bar{4}$	$\bar{5}$	$\bar{6}$	$\bar{7}$	$\bar{8}$

Och nu kunna vi bläddra vidare i manuskriptet. På 46:te bladet vidtager åter den förste upptecknarens penna. Han tyckes nu anse skolan vara genomgången och börjar med svårare, trestämmiga stycken. Först en grupp af 10 sånger (här som öfveralt är endast fråga om lieder ohne worte, d. v. s. blott *arrangements* af troligen bekanta sånger) med utsatta begynnelseord, såsom: »Elselein, liebstes Elselein», »In liebesbrunst», »Zart schöne frau» o. s. v., således åter igen idel erotik. Derpå en ny grupp af 9 sånger i samma anda. — »Nu volgen stück haben wedder punctlein noch creutzlein», d. v. s. nu följa stycken utan vare sig punkter eller kors (om korsens betydelse se förra numret), och således måste spelaren nu sjelf utfinna både fingersättningen och öfriga handgrepp. Dessa stycken utgöras närmast åter af 9 sånger, antingen med begynnelseord, såsom: »Ach got wem sol ichs klagen», »Benedictus», »Adiu mes amours», eller kompositörens namn: Isaac, Gräfinger. Den siste är oss fullkomligt obekant, hvarför vi upptecknat hans komposition, som dock ej är af betydelse att här införas. Slutligen komma i skilda grupper en mängd sånger, preludier (»preambell») och dansar, hvaraf blott de sist nämda äro af större intresse och uppträda under titlar af »sprung», »hoftantz», »gassenhauer» (i katalogen står »bassenhauer») m. fl. Vi ha ofvan intagit en »guter

* Vi försummade att redan i förra numret anföra Judenkünigs variation, utan hvilken det der meddelade exemplet ej kan fullt begripas.

welscher tantz» och en »hupff auff», hvilka med all sin otymplighet i den harmoniska satsen ega åtminstone *ett* företräde framför de flesta lutkompositioner från samma tid, nämligen en klar och regelbunden periodbyggnad. — Manuskriptets sista blad (108—112) innehålla åtskilliga latinska och tyska fraser af olika händer, bland annat några »carmina» af ofvan nämde Schaller — som der bredvid helt uppriktigt skrifvit »Nil sum» (jag är ingenting) — äfvensom tyska vers, somliga humoristiska nog, t. ex. »Lieben und nicht geniessen, mag dem Teuffel verdriessen», eller »Lauten schlagen mit dürren magen, Thut alle lust verjagen».

Huruvida i boken kan finnas någon svensk komposition, är omöjligt att säga; troligt är det icke, då ingen enda svensk titel eller text der kan upptäckas. Sannolikt är boken — kanske med undantag af det senare ditskrifna — ett tyskt arbete, som inkommit till Sverige under gamle kung Gösta. Denne var som bekant en ifrig lutspelare — »ibland alla instrument höll han lutan för det ljufligaste, och det var ingen afton, då han var ensam, att han icke öfvade sig derpå» — och utan tvifvel tog aristokratien efter hofvets smak. Att boken åtminstone under två hundra år varit i en svensk adelsslägts ego, derför har man bevis i en del anteckningar uti densamma. Hvem som först egt den vet man visserligen icke; på bakpermen är antecknadt att boken blifvit förvärfvad 1544 (»Comparatus anno a nato Christo 1544»), men antecknaren har skrapat ut sitt namn. En annan anteckning i närheten: »Ferdinand Dei gratia Romanorum imperator» är väl inskrifven senare, ty Ferdinand I blef kejsare först 1556. Från slutet af nämda sekel kan man bättre följa handskriftens öden, dem vi berätta efter bibliotekets katalogblad: »År 1591 var boken på Rydboholm, troligen tillhörig Peder Brahes dotter Ebba, sedan 1578 gift med Erik Sparre till Sundby, hvilken åren 1589—93 var i landsflykt, hvarunder hustrun med familjen vistades på hennes faders gods. Som i en stambok, tecknade Caspar Schaller namn och minnesvers å ett rent blad i boken d. 29 nov. 1591 på Rydboholm (flere framstående män, teologer, filosofer, läkare, hette Schaller vid denna tid, men Caspar S. har ej genom sina »carmina» räddats från glömskan). — Fru Ebba hade en syster Margareta (se bl. 110), som 1591 lemnade Sverige. — Fru Ebbas son Carl dog 1632. Hans då 4-årige son Erik torde vara den »Erich Sparr» som på »Sunby 1632» tecknats som bokens egare (bl. 45), enär ingen annan Erik Sparre till Sundby då fans. Med Eriks son utdog hans gren; hans brorson var fader till Ulrica Sparre, gift med Carl G. Tessin, hvars namn är tecknadt bl. 1. — Efter förskingringen af Tessinska samlingarna på Åkerö äro bokens egare obekanta. Den skänktes till K. Bibl. 1846, febr., af auditör Svensson i Nyköping.»

A. L.

Ett och annat från Paris.

III.

De konserter, hvilka samtidigt ega rum i Châtelet-lokalen, der jag fann akustiken likasom äfven de lokala förhållandena bättre än i Cirque d'hiver, äro på det hela af alldeles samma karaktär, och båda tillsammans bilda en sådan rikedom af goda saker, att man ofta är i valet och qvalet rörande dessa konserter. Under sist förflutna vinter kunde man här få höra nästan alla Beethovens symfonier, flere af Schumann och Mendelssohn, af Saint-Saëns förträffligt spelade Mozartskonserter etc. etc., jämte talrika till större delen intressanta små orkesterkompositioner af yngre franska mästare; härtill kom en rad betydande verk af Hector Berlioz, som — tolf år efter sin död — begynner så småningom att bryta sig väg. Då programmen å båda sidor ofta innehålla lika saker, har man tillfälle till jämförelse mellan utförandet på Circus och det på Châtelet, der dirigenten är mr Colonne, en yngre och mera vulkanisk natur än mr Pasdeloup. Så har jag till exempel kort efter hvarandra hört Beethovens symfonier i A och Ess föredragas på båda ställena; återgifvandet under Colonnes ledning tycktes mig båda gångerna mera genialt och det hela finare nyanseradt.

Ett synnerligt intresse erbjöd mig de af båda kapellen mycket omhuldade framställningarna af den Wagner'ska musiken, såväl med afseende på uppfattningen å musikernas sida, som ock rörande publikens förhållande till denna musik. De mera bekanta, populära styckena ur »Flygande Holländaren», »Tannhäuser» och »Lohengrin» spelas på båda ställena rätt bra; gent emot dem finnas ej heller — med undantag af några pojkaktiga demonstrationer — några stridiga meningar vidare, utan blifva de allså mottagna med tillfredsställande jubel. Deremot hade jag tillfälle att en gång bevitna en sådan »meningsstrid» vid första utförandet af »Walkürenritt» på Châtelet. Huset var, som vanligt, utsåldt, och hos publiken — bland hvilken musikkännarne synas föredraga dessa konserter framför Pasdeloups — såg man flere partitur och klaverutdrag. Man kunde hos auditoriet märka en viss spänning, som om man vetat att någonting oerhördt, utomordentligt var att vänta; redan innan stycket började hörde man handklappningar och hvisslingar. Under styckets utförande, som var utmärkt, stegrades rörelsen bland åhörarne och vid hufvudeffekten, då för sista gången det mäktiga temat, likasom ridet af alla afgrundens andar, rycker in fortissimo, skallade högljudda rop af bifall. Men när numret var slut, då bröt stormen lös: ett klappande, jodlande, stampande och hvisslande, så att man kunde mista både syn och hörsel! Menniskorna stego upp från sina platser och skreko med fransmännens hela skrikvirtuositet: »bis» — »assez» — »bis», »bis» — »assez» — »à la porte» etc. etc., så att man kände sig riktigt ängslig för att spektaklet skulle sluta med allmänt krakel. Det är naturligt att jag också skrek »bis» af alla krafter — dock mera för demonstraticnens skull, än derför att jag kunde tillerkänna särdeles högt värde åt det ur konstens synpunkt naturligtvis mattande upprepandet af stycket. Det mot Wagner gynnsamma partiet fick slutligen öfverhand, och under ett decrescendo af bortdöende skrik och hvisslingar från det på återtåg stadda oppositionspartiet, begynte »Walkürenritt» å nyo.

Vid andra upptagandet deraf 8 dagar senare var larmet, om möjligt, ännu värre och stycket blef äfven då speladt »bis». Tredje gången det gafs, sökte man förekomma detta störande oväsen genom att sätta »Chevauchée des Walkyries» sist på programmet; och alldenstund pariserpubliken — tout comme chez nous! — hyllar den plägseden att alltid betrakta sista numret såsom ackompanjemang till hemfärden, så aflopp saken denna gång lugnare.

För inplanterande af Wagners finare, djupsinniga tonskapelser är naturligtvis jordmånen här ej särdeles gynsam. Jag hörde en gång i Cirque d'hiver den på programmet såsom »meditation» uppsatta introduktionen till tredje akten af »Mästersångarne» äfvensom qvintetten ur samma opera; utförandet var tämmeligen utan någon riktig uppfattning af kompositionen och publiken förhöll sig ytterst kall.

Parisaren är ingalunda omusikalisk; tvärtom, han har måhända ett intensivare nöje af vacker musik än vi, och hans lifliga sydlänska karaktär låter honom mycket lättare råka i entusiasm öfver Mozart lika väl som öfver Offenbach. Han svärmar företrädesvis för den så kallade melodien, som man lätt kan sjunga efter, hvilket äfven hos oss mångenstädes är händelsen. Mera djupliggande musikaliska tankar begriper han icke, och för de rika perspektiv, som för en af de våra i ett tonverk öppna sig genom portalen af ett enda kors eller b, har den lycklige ingen idé. Om han derför visar stor respekt för namnet Beethoven, och vid dennes då och då gifna och väl utförda symfonier småningom en aning om storheten hos mästaren uppstiger hos honom, så *behaga* honom dock endast de ställen, hvilka han finner »ravissanta», under det han uppenbarligen ej har något begrepp om symfoniernas bygnad, om det organiska konstverket såsom sådant.*

Hand i hand med denna bristande uppfattning af det mera djupt liggande sköna går en fast otrolig tolerans mot det triviala och simpla. Man kan i bildade familjer, der annars de franska klassikerna från Gounod till Meyerbeer ifrigt kultiveras, af den mycket sedesamma dottern eller frun i huset få höra slagdängor föredragas med tydligt välbehag, — och dessa ej blott omedvetet gnolade, utan sjungna efter noter vid pianot —

* Detta torde dock vara gemensamt för den stora publiken i *alla* länder. *Red.*

saker så musikaliskt ordinära, att en något så när blygsam kafésångerska hos oss knappast skulle vilja föra fram dem, och när man då förfärad frågar hur den i fråga varande damen kan sjunga något sådant, svarar hon helt förundrad:

»Mais c'est de la femme à papa!» —
»Qu'est ce que c'est que la femme à papa?» —
»Mais vous ne connaissez donc pas le nouveau succès des Variétés?»

Der ha vi det — ur den nyaste pjesen på Variété-teatern! Men sådana små oskyldiga stycken betyda mer än man kanske tror, ty såsom man mindre kan göra en menniska ansvarig för det goda hon underlåter, än för det onda hon gör, så uppenbarar sig ock genom denna okänslighet för det låga på ett än mer förfärande vis bristen på musikalisk kultur.

Den franska nationalandan saknar ett element, som just är ett grunddrag hos den tyska andan och den tyska musiken: innerlighet, känslodjup; och denna fundamentala åtskilnad emellan de båda nationalgenierna kan väl ej på ett eklatantare sätt gifva sig uttryck än inom musiken. Naturligtvis låta motsatserna ej så stricte och absolut ställa sig emot hvarandra, som svart och hvitt; här liksom öfverallt i naturen gifves det öfvergångar och schatteringar, och såsom det i den tyska konsten beklagligen finnes nog mycket af det låga och triviala, så vore det allt för enfaldigt att påstå fransmännen vara fullkomligt i saknad af djup och innerlighet. Men hvad jag sagt gäller det stora hela, och åtskilnaden torde bäst illustreras genom ett par exempel. Vi vilja då taga den genialaste franske musikern, Hector Berlioz, som i snille och skaparekraft väl är närmast jemförlig med våra store mästare, och hvilken man icke gerna kan frånkänna själsdjup: hans underbara skapelser imponera dock egentligen blott genom snillrika, ofta bizarra infall, genom öfverraskande vändningar och det lysande i uttryckssättet; — jemförom nu honom med t. ex. Robert Schumann! För att slutligen hänvisa till högsta spetsen af denna konst, till den religiösa musikens heliga skatter, låtom oss då ställa det i sanning härliga Sanctus i Cherubinis D-molls-messa bredvid den analoga satsen ur Bachs messa i H-moll! Å ena sidan hafva vi stor klangskönhet, omhöljd af något teatralisk pomp och ståt samt äfven väldigt tankedjup, hafva vi med ett ord den bästa franska musik (ehuru af en infödd italienare), — å andra sidan hafva vi den tyske anden, det tyska hjertat.

Hvad som här yttrats om konstnärernas produktion gäller naturligtvis också kanske i än högre grad om publikens uppfattningsförmåga och derpå beroende smak. För öfrigt må man ej vid de här uppdragna jämförelserna förebrå mig för nationela fördomar; äfven om jag ville aldrig så gerna, kunde jag ej säga fransmännen beträffande musiken något mindre smickrande än hvad deras egen landsman Berlioz så ofta sagt dem.

Fransmännen äro, som bekant, utmärkta skådespelare; derför eger Paris en mängd förträffliga teatrar och man kan här ofta nog på helt små scener — naturligtvis i deras genre, i den egentliga komedien — få se saker spelas bättre, lifligare än på tyska hofteatrar. Fransmännen äro också, såsom vi anmärkt, icke omusikaliska, de äro tvärtom inom vissa gränser lika mottagliga som begåfvade för musik.

Dessa båda egenskaper bilda grundlaget, på hvilket deras musikaliskt-dramatiska konst har rest sig, och der denna skådespelartalang, förenad med deras art af musikaliska anlag, kommit till uttryck och gjort sig gällande, der hafva vi det fullkomligaste som den franska teatermusiken har att erbjuda: den så kallade speloperan, den komiska operan och operetten inbegripen.

Den stumma fiolen.

Novellett.

Signor Bargello, en rik venetiansk köpman, hade trots sin ålder och sjuklighet i egen person kommit till Cremona för att uppgöra en affär med mäster Antonio. Den berömde instrumentmakaren hade aldrig blifvit erbjuden en bättre affär; derpå kunde venetianaren gå ed. Ett stycke lönnträ från Kroatien, redan mycket gammalt och torrt samt med förunderligt sköna, breda flammor, ett trä som ju den milda försynen låtit växa enkom för att göra fioler utaf! Och hur billigt sedan! Bargello begär ingen betalning för det, bara en fiol, en enda fiol. Men mästaren skulle förfärdiga honom med egen hand.

»Godt då», sade den gamle mästaren, uppmjukad af venetianarens varma böner. »Jag skall göra fiolen . . .»

»Men med egen hand», inföll Bargello, som strålade af förnöjelse.

»Nå ja, med egen hand. Men du har ej låtit mig tala till punkt. Om jag nu gör dig en så stor tjenst härmed — du tycks ju rigtigt få nytt lif af mitt löfte, vän Bargello — så är ej mer än billigt att du tillreder min graf i utbyte — ja, ja, inte med egen hand . . . Du låter endast der uppe hos dominikanerna uppsätta en enkel minnesvård, en slät marmorsten med mitt namn på, ingenting vidare. Fiolmakeriet har bragt mig lycka och rikedom; jag vill derför med en fiol förtjena mig min graf. En dum tanke, men som förföljt mig under många år. Och så . . . ville jag . . . än en gång innan jag dör . . . en ton . . . ja, en ton . . .»

Mästarens ord förlorade sig i ett osammanhängande mummel. Ja, ett instrument föresväfvade honom med ett aldrig förr hördt eller anadt ljud, med en så konungsligt stor, så englarent ljuf ton, att den skulle locka själen ur kroppen på hvarenda menniska. Denna ton lefde i hans öra, svingade sig in i alla hans tankar, vibrerade hos honom i hvarje lem.

— Handslag på det! Ett parti lönnträ, och marmorstenen går med i köpet.

»Och när blir han färdig?» frågar den otålige venetianaren.

»Han *är* redan färdig», svarar mästaren.

»Hvar är han, hvar, hvar?» ropar Bargello full af förtjusning.

»Här», säger Antonio, pekande på sin panna, »här ligger han fix och färdig; jag behöfver nu bara sätta honom i verket och . . . ja du kan anse honom så godt som redan färdig att spela på.»

Bargello handlar med fioler, men om ett godt instrument råkar i händerna på honom, skulle han ej för hela Venedig vilja lemna det ifrån sig. Det vandrar då upp i helgedomen ofvan krämarboden och finner der ett lysande sällskap, de skönaste fioler af Brescianer- och Cremoneserskolan, det bästa som Gasparo di Salò, Maggini, Nikolaus Amati, Stradivari och Guarneri del Gesù frambragt. Nej, icke för hela Italien ville han mista en enda pjes i samlingen. Hans vän patriciern Riccardo Riccardi kan qväda en visa om den saken. Huru mycket har ej denne bedt honom, hvilka skatter har han ej bjudit honom för att få en Gasparo af en alldeles underbar faktur! Men nej, nej, tre gånger nej! Riccardo vore väl den siste, åt hvilken han afträdde instrumentet. Han är visserligen hans vän, men denne vän är tillika hans värste fiende, ty oafsedt att han smider, svarfvar, snickrar, läser i stjernorna, är de vises sten på spåren och nära på lurat ut konsten att göra guld, är han också en stor musikdilettant, spelar fiol som en virtuos och samlar jemte tusentals andra sköna saker äfven instrument. Det sistnämnda är nu rent af oförlåtligt. Hur ofta hade han ej korsat Bargellos vägar och med hjelp af sin större rikedom från honom bortsnappat en pjes, för hvars bekommande denne med all upptänklig krigslist lagt ut sina snaror! Och åt denne — vän, denne illparige förrädare skulle Bargello för det snöda guld öfverlåta sin Gasparo, perlan, drottningen i hela hans samling? Nej, icke för hela verlden!

Ännu icke färdig! Trots alla uppmaningar och klagomål låter det beställda instrumentet ännu vänta på sig. Träet är längesedan lemnadt, grafstenen längesedan uppsatt, men fiolen har ännu ej anländt. Mästaren har rigtigt tagit sig tid att göra någonting utomordentligt. Veckor, månader, år förgå — och ingen underrättelse från Cremona! När allt kommer omkring har kanske hans vän Riccardo varit framme igen och jagat på hans mark, men då skall han få se . . .

»Lauretta», säger Bargello till sin dotter, som sitter vid fönstret och blickar ut genom rutan, »vet du kanske om Riccardis äro i Venedig? Jag har ej sett dem på länge?»

Flickan ryckte till:

»Alessandro» — så hette patricierns son — »var här i går . . . hans far

lär ha rest bort . . . jag tror till Cremona.»

»Till Cremona!» ropar Bargello, springer upp från stolen och går häftigt fram och åter i rummet.

Plötsligen stannar han framför dottern, förvånad, som om han gjort en öfverraskande upptäckt. Och en upptäckt har han också gjort; han har nämligen för första gången bemärkt, att barnet ett tu tre vuxit upp till jungfru. Hur glänser ej det gyllene håret, hur blomstra ej hennes kinder, men hur bedröfvadt stirra ej likväl hennes mörka ögon genom fönsterrutan! Hur är det väl fatt med det stackars barnet? Tårar i stället för svar — hon vill ingenting säga. Slutligen slår Bargello sig för pannan och trakterar sig i tysthet med de utsöktaste skymford: han är ett gammalt dumhufvud, en blind åsna, som ej långt förut märkt någonting, han är ett nöt, en gås, en tjockskallig nilhäst, som icke genast anat orsaken till hennes bekymmer. Kärleken är det, den allsmäktiga kärleken! Och hvem kan Lauretta älska? Ingen annan — det är klart — än Alessandro, den ende unge mannen, som förekommer i hans hus! Men der ha vi det: den gamle Riccardo vill inte tillåta det! Naturligtvis, en så stolt patricier, som sätter näsan så högt i vädret, han skulle tycka sig vanärad, om hans son gifte sig med en fiolspelares dotter! Du kära, goda barn, så gerna I viljen, kunnen I dock aldrig blifva ett par! Alltså bort med de dumma tankarne! Friare skall den sköna och rika Lauretta nog inte lida brist på!

Men att predika förstånd för kärleken, har alltid varit fruktlöst. Äfven Lauretta och Alessandro gåfvo vittnesbörd härom, och voro derför outsägligt olyckliga. När patriciern kom tillbaka från sin resa, vågade Alessandro en ny stormning på fadershjertat; nästan dagligen förnyade han sina böner trots faderns vrede, och höll tappert stånd mot de häftigaste utbrott af hans raseri. Men förgäfves. Lauretta å sin sida visste inte annat att göra än i tysthet sörja och gråta; hennes kinder bleknade, och Bargello skulle säkert ha blifvit bekymrad för henne, om han blott hade märkt det. Men sådana bisaker märker han nu mindre än någonsin. Från Cremona hade underrättelse kommit, att mästerstycket var på väg; det kunde hvarje dag, hvarje timme vara att förvänta, och — o, hvilken fröjd och gamman! — der är det redan, sorgfälligt som en juvel instufvadt i sitt fodral. Här ligger det nu inför hans egna ögon, detta praktverk, strålande i det klara solljuset, skönt och af renaste form såsom en förkroppsligad tanke från himmelen sjelf: *Stradivarius fecit. Anno 1736.* Alltså vid 92 års ålder har mästaren lagt sista handen dervid! Andäktigt och vördnadsfullt bar den öfverlycklige instrumentet upp i sin helgedom, likasom för att undandraga det den nyfikna verldens fräcka blickar, och försänkte sig i anblicken af de fina, herrliga formerna. I större tjusning kunde ej en mans öga frossa, om han plötsligen såg slöjan falla från en gudinnas gestalt och finge skåda hennes öfverjordiska skönhet, fri från allt omhölje. Halft tänkande, halft mumlande och jublande, gaf han för sig sjelf uttryck åt sin beundran:

»O viola, violino, namn af doftande klang, af klingande doft, namn på det högsta under, som jorden någonsin gifvit lif! Rafael har målat madonnan, Michelangelo hvälft sin dom, men bådadera voro en ingifvelse från denna verlden. En bondflicka satt för himlajungfrun, och firmamentet var Peterskupolens mönster och förebild. Viola, violino, du härstammar från englar och gudar . . .»

I detta ögonblick klappar det häftigt på dörren. Det är Lauretta med sin Alessandro. Hon strålar, ty hon bringar goda nyheter. Den gamle Riccardo lemnar sitt bifall och förenar dermed blott ett enda vilkor, och detta är så lätt att uppfylla! Han vill endast ha den fiol, som denna dag måste ha anländt från Cremona.

»Hellre lifvet!» utropar Bargello förfärad och skyndar att låsa in sitt instrument.

Nu kommer äfven Riccardo sjelf inrusande:

»Ja, min vän, Stradivari har sagt mig . . . det är hans mästerstycke . . . Lauretta behöfver ingen hemgift . . . bara fiolen!»

»Vill ni döda mig, odjur? Jag har ju inte en gång hunnit spela en enda ton på den ännu!»

»Desto bättre! Alltså fullkomligt orörd, sådan den gått ur den gudomlige Antonios händer! Låt mig omfamna dig, hjertebroder!»

Bargello stöter vännen vildt tillbaka; han har råkat i fruktansvärdt raseri, stormar som en vansinnig och drifver ut de djerfva, som trängt sig in i hans helgedom.

Ensamheten gör honom lugnare. Men under flere dagar låter han ej se sig af sin dotter, och när han sedermera talar med henne, vågar han ej se henne i ansigtet, ty hennes kinder blifva allt blekare och blekare, och han har ej godt samvete vid denna sorgliga anblick. Småningom låter han tala med sig; han låter veta, att han till och med skulle vilja lemna ifrån sig sin Gasparo, för att giftermålet skulle komma till stånd. Men Riccardo vill ha hans Stradivari. Ingen af de båda samlarne unnar den andre detta instrument.

Och likväl har Bargello ännu icke haft någon glädje af detsamma. Ofta har han gripit till stråken för att framlocka denna himmelston, hvilken mästaren inlagt såsom sitt konstnärstestamente, men knapt har han fört stråken mot strängarne, förr än bilden af den bleka Lauretta föresväfvar honom, och han kan icke spela, nej, han kan det icke; hans hjerta känner sig för beklämdt dertill.

Men en dag, då han åter drömt bort en bitter stund framför den orörda fiolen, far honom en tanke plötsligen genom hufvudet, och den tanken framkallar hos honom ett leende, men ett hånfullt leende. Han går ned till Lauretta, stryker henne om de bleka kinderna, kysser hennes förgråtna ögon och säger, att jämmern nu har varat länge nog; hon måste nu få sin Alessandro, så det kunde bli slut en gång med tårefloderna. Flickan vill jublande falla honom om halsen, men den gamle har redan hunnit dörren, och hon får straxt derefter se, huru han med fiollådan under armen stiger i gondolen . . .

»Här har jag med mig det fördömda instrumentet», säger Bargello till patriciern.

Denne tror knapt sina egna ögon. Ja, der blänker det herrliga undret framför honom, och det är ännu orördt såsom på första dagen; dess ton har ännu ej ljudit för någons öra, och Riccardo Riccardi är den lyckligaste menniska på jorden.

»Men äfven jag har ett litet vilkor», fortfor Bargello, »och det är så lätt att uppfylla!»

»Säg, hvilket då!»

Bargello vill emellertid ej omtala detta förr än äktenskapskontraktet är i ordning, och det kan ju ske genast. Vilkoret, bedyrar han, är verkligen mycket lätt att uppfylla. (Forts.)

Från scenen och konsertsalen.

Inom teaterverlden har visserligen den sedvanliga kapplöpningen om »nyheter» de olika teatrarne emellan fortgått med oförminskad fart, men den har under loppet af de senaste fjorton dagarne så godt som uteslutande endast berört dramatiska stycken.

Om *Stora teatern* må emellertid nämnas, att den med Trollflöjtrepresentationen den 14 febr. inlöst en hedersskuld till *Oskar Arnoldsons* minne, i det inkomsten af densamma, dock icke oafkortad, var anslagen som recett till den högt aktade sångarens hustru och barn. Mången, som af inrotad vana eller andra skäl, endast för ogillande på läppen emot den k. teaterdirektionen, menade att, huru mycket och lifligt Arnoldsons minne än skattades, det vore alldeles för länge uppskjutet med detta recettspektakel och att derför det med detsamma afsedda målet på långt när icke skulle kunna uppnås. Det oberättigade i dylika påståenden är tydligt nog. Vi endast erinra om att salongen vid i fråga varande tillfälle icke blott var fullsatt från golf till tak, utan äfven att en stor del biljetter utlösts med förköp, samt att åtskilliga öfverbetalningar erhöllos. Den sålunda uppkomna recetten lärer belöpa sig till omkring tretusen kronor.

Om *Nya teaterns* nyaste nyhet, »Piccolino», opera-comique i tre akter af Victorien Sardou och Ch. Nuitter, med musik af Ernest Guiraud, få vi i nästa nummer tillfälle att närmare yttra oss.

* * *

Att fru *Menter* i mer än ett hänseende beherskade konsertsäsongen hos oss

torde vara obehöfligt att nämna. Och när den utmärkta konstnärinnan, som vi hoppas dock icke för sista gången, lemnade oss, inträdde här ett nästan ostördt lugn inom vår konsertverld. Först med utgången af förra veckan vidtog åter en konsertföreteelse af intresse, som torde gifva signalen till ett par andra under veckan derpå, hvarom vidare framdeles.

Symfonikonserterna å Stora teatern ha nemligen m. a. o. åter begynt för året. De utgöra näst k. operan den vigtigaste faktorn i vårt musiklif, så väl genom den genre de representera, som genom sitt konstnärliga innehåll och den utmärkta exekution de erhålla. Tillfredsställelsen med dessa konserter har också alltid varit stor och allmän. Visserligen ha under ett par decenniers lopp röster då och då höjts för ett större tillgodoseende af moderna instrumentalalster vid dem, men dylika uttalanden torde hufvudsakligen tillkommit af obekantskap med de förhållanden, under hvilka konserterna existera. Det var derför också särdeles väl på sin plats när k. hofkapellets högt aktade chef nyligen lemnade allmänheten några högst väsentliga upplysningar i detta ämne (se Svensk Musiktidning N:o 2 för i år!). Tack vare dem står man nu i desto större obligation till kapellet för dessa konserter som man nu vet, att det i följd af trägna teaterrepetitioner endast har helt ringa tid öfrig för konsertförberedelsen, hvarigenom några större kraf på ordnandet af nämda intressanta musiknöjen knapt kan ifrågakomma.

Märkvärdigt nog har k. hofkapellet, trots det af konserterna förorsakade dryga extra-arbetet, aldrig härför erhållit någon särskild ersättning. För att i någon liten mon afhjelpa detta missförhållande var vid lördagens konsert så ordnadt, att inkomsten skulle fördelas bland kapellets medlemmar — ytterligare en anledning för att auditoriet skulle varda fulltaligt.

Af det intressanta programmet uppehålla vi oss endast vid nyheterna för aftonen. Den ena var en ouvertyr till »Sakuntala» af Karl Goldmark. Kompositören (f. 1832) räknas f. n. som en af Österrikes förnämsta och talentfullaste tonsättare och har inom flere genrer ristat sig ett berömdt namn: den stora operans (vi erinra särskildt om hans »Drottningen af Saba»), orkesterns, kammar- och pianomusikens samt den en- och flerstämmiga sångens. Ouverturen i fråga, som f. f. g. framträdde i Tyskland för sjutton år sedan, räknades då som det bästa och fullmognaste Goldmark dittills producerat. Den utmärker sig för ett fint detaljarbete och en karakteristisk och verksam instrumentation och den svärmiskt-mystiska stämning, som alltigenom trycker en så egendomlig prägel på den, tyckes direkt mynna ut från Wagner. Vidare hördes f. f. g. en anslående och melodiös sångqvartett med orkester ur Boitos opera »Mefistofeles», med hvilken man snart lärer få göra bekantskap å vår opera. Först i scen torde den dock göra sig rätt gällande. Dessutom återhörde man med odeladt nöje en hel del intressanta repriser från föregående konserter, såsom de pikanta instrumentalstyckena ur Berlioz' »Damnation de Faust», af hvilka den graciösa Ballet de Sylphes nu som förr måste gifvas da capo, Johan Svendsens tredje norska rhapsodie samt Beethovens härliga A-dur-symfoni, hvilken gaf konserten en den värdigaste afslutning.

* * *

Med tystnad böra icke förbigås de af prof. Byström anordnade *populära motettaftnarne* i Jakobs kyrka, af hvilka två gifvits under innevarande år (den sista i söndags) och som tydligen gifva vid handen att den medverkande kören med allt större framgång sträfvar efter renhet i intonationen och helgjuten samsjungning. Särskildt må härutinnan från sista konserten med beröm omnämnas Palestrinas ultrakatolska Improperier, som utfördes af två körer a capella, vidare Purcells stämningsfulla kanon (trestämmig fruntimmerskör) samt en högst egendomlig, på nyanseffekter anlagd vespersång från Ryssland.

* * *

Till veckans notablare musiknöjen hör den *populära kammarmusiksoiréen* om torsdag afton, som gifves efter ett mycket lockande program och som företrädesvis har till syfte att framföra moderna tonsättningar. Som bevis på det lifliga intresse, hvarmed allmänheten omfattar detta nya förtjenstfulla konsertföretag, förtjenar antecknas att de flesta biljetterna försålts genom abonnement. De medverkande äro fröken Grabow, hrr Norman, Schousboe, Sjögren, Tolbecque och Zetterqvist. —*h*—

Obs.! *Herrar Bokhandlare anmodas insända uppgift öfver »fasta prenumeranter» å Svensk Musiktidning 1882.*

Svensk Musiktidnings Expedition.

Från in- och utlandet.

Vattenmotorn i musikaliska akademiens orgelsal arbetar — enl. hvad vi i fredags, då orgeln trakterades af hrr Heintze och Beyer, hade tillfälle att bevitna — fullkomligt säkert, ljudlöst och känsligt, samt synes i allo motsvara sitt ändamål.

Orgelnisttjensten i Upsala domkyrka. 11,798 röster, afgifna af 308 röstande, tillföllo musikdirektören *E. R. Melander*, 7,009 röster, af 158 röstande, director musices I. E. Hedenblad och 196 röster, afgifna af 6 röstande, organisten J. O. Frödin.

Guldmedaljen Litteris et Artibus blef under fru Sophie Menters vistelse i Kristiania i förra veckan öfverlemnad till henne från konungen.

Ole Bulls monument i Bergen. Komitén för insamlandet af medel till resandet af ett monument öfver den aflidne konstnären i dennes födelsestad har hittills mottagit omkr. 33,000 kr., hvaraf Bergen bidragit med 13,000 kr. Från Sverige ha influtit 100 och från Danmark 130 kr. samt från utlandet åtskilliga större summor.

Pianisten *Fritz Schousboe* har af danska staten fått ett större resestipendium, som årligen utdelas till en dansk komponist, bildhuggare, målare och skald. Till stipendiet hade för detta år anmält sig sju sökande musici.

En son till Jenny Lind-Goldschmidt har nyligen blifvit utnämnd till sekreterare vid *Court of Chancery* (lordkanslerns domstol) i London.

Vendela Andersson, vår såsom sångerska så allmänt omtyckta och berömda landsmaninna — skrifves i ett enskildt bref från Nizza till Ö.-P:n den 15 febr. — uppträdde söndagen den 12 dennes på en af kapellmästaren Borelli härstädes arrangerad konsert och sjöng Agathas stora aria ur operan »Friskytten», på italienska språket, samt derefter svenska folkvisor. Härvarande tidningar prisa hennes röst såsom i hög grad tilltalande, sympatetisk och omfångsrik. Hennes föredrag af arian belönades med de lifligaste handklappningar, och folkvisorna måste hon, på den förtjusta publikens begäran, sjunga om igen.

Norrköping d. 23 febr.

Heder och tack åt det, af musici och dilettanter härstädes nybildade Symfoni-Sällskapet, som med varmt intresse bemödar sig om att upprätthålla de musikaliska traditionerna inom samhället. Största förtjensten tillkommer M.-Dir. B—n och Dir. Göran Möller som ej tröttna att offra tid och arbete för främjandet af den goda saken.

Sällskapet gaf sistl. tisdag sin första abonnerade konsert. Programmets första afdelning upptog Mendelssohns Ouv. »Heimkehr aus der Fremde» samt några små fyllnadsnummer. Andra afdelningen utgjordes af Haydns D-dur-Symfoni, som oafsedt de små instrumentala resurser sällskapet eger, utfördes på ett sätt som länder så väl anföraren som kapellet till all heder. *N. N.*

Kristiania febr. 1882.

Jag får be den ärade redaktören om tillgift för att jag denna gång är något sen af mig. — För att emellertid icke gripa händelserna i förväg, får jag först och främst nämna ett par konserter, som kommit oss till del — konserter af det gamla vanliga slaget här hemma, medan man låter sådana artister som Essipoff och Menter flyga öfver hufvudet på oss och ut i vida verlden utan att finna så mycket som en liten pinne att hvila sig på här. Jag vet ju så innerligt väl att vi äro ett riktigt fruktansvärdt stort folk, och att vi på musikens område spela en ganska framstående och egendomlig roll, men lika visst som det skulle blifva för mycken värme af med två solar på en himmel, så blifver det ock för mycket mulet och kallt när man stänger dem ute. Det är detta alltför starka samlande i sig sjelf, hvilket säkerligen ofta nog framkallar styrka, men som också leder till en ensidighet, trög, barsk och ihållande, sådan blott en norrman kan visa den.

Emellertid har ensidigheten i musiklifvet, särskildt konsertlifvet, utvecklat sig derhän, att operamusik och all slags annan musik, som står i ett mera intimt förhållande till orkestern, har fått vika åt sidan, medan den ena chörföreningen efter den andra slår rot och skjuter skott. Huruvida denna ensidiga utveckling är sund för vårt musiklif vill jag i alla fall icke nu afgifva någon mening om, men att den gifver mången annars bortglömd storhet af det så kallade amatör- eller amatrice-väsendet tillfälle att likasom dvärgrosen krypa fram ur gruset och glädja sig åt solljuset i stället för att tyna bort i skuggan af brist på tillräckligt med ljus och luft, det är säkert.

När man derför har sagt, att Gröndahls chörförenings konsert utmärkte sig för en »stilfull enhet», så är detta också fullkomligt sant

både hvad det i religiös riktning gående valet af program som hvad utförandet angår. I solopartiet i Schuberts »Mirjams Siegesgesang» var åter fru Schirmer den uppbärande, hvaremot i »Römiske julesange» en amatrice, fru Larsen, som rätt ofta uppträder, sjöng de mindre solopartierna. Naturligtvis vann konserten, hvars nummer ackompagnerades af fru Agathe Backer-Gröndahl, publikens varma bifall och har varit ifrågasatt att gifvas som kyrkokonsert, något som väl här kunde ega rum, då så väl konsertgifvaren som chören ha den förmånliga egenskapen att vara norska.

Den 28 jan. hade Lammers en konsert med biträde af hrr Böhn, Zapffe och Hennum i Hals lokal. Att konserten följdes med det lifligaste bifall och den största uppmärksamhet säger sig sjelft, likasom den var besökt af en talrik publik. Lammers kraftiga bas är så väl känd att man litet eller intet behöfver tala om den, hvaremot hans föredrag genom en bättre diktion skulle komma att vinna mycket. Det är något läspande hos honom, som icke en gång det starkaste fortissimo i rösten förmår att döfva. Fröken Goplen, som för närvarande är ute och reser med fru Ida Basilier-Magelsen, uppträdde nämnda afton som ackompagnatrice.

På Kristiania teater har hr Bjarne Lund uppträdt som Farinelli och gjort en temmeligen oafgjord lycka som sådan. Man får här röna, hvad så många norska konstnärer få lära sig att sanna, nämligen att det icke blott är namnet och rösten som göra dem till konstnärer. Lunds rastlösa oro på scenen och oroliga haltande diktion gifva just ett godt bevis härpå. Som Preciosa har uppträdt en debutant, fröken Krohn, en dotter till den aflidne skådespelaren Henrik Krohn, utan att afvinna rollen så mycket intresse att någon dom om hennes begåfning närmare kan fällas, så mycket mera som man ju vet att det icke är de bekanta »ungdom og ynde» allena som äro konstens hörnstenar.

Tivoli har fått en ny och öfvermåttan lycklig acqvisition i den finska sångerskan fröken Alma Wickström, hvilken derstädes uppträder som gäst i titelrolen i »Donna Juanita». Fröken Wickströms röst är icke särdeles stor, men hon behandlar den väl och lägger i sitt spel ett dramatiskt lif och en ledighet, som göra att rollen i hennes händer får en helt annan prägel än vanligt. *S.*

Paris. De tjugofyra Pariser-teatrarne kunna då de äro utsålda rymma 48,000 personer. Den största af dem, »Hippodrome», innehåller 8,000 platser, »Châtelet» 3,600, stora operan deremot blott 2,200. Något rymligare är »Château d'Eau» med 2,400; »Gaieté» har 2,000, Opéra comique 1,800, »Odéon» 1,500, Théâtre Français 1,400. Minst är »Palais Royal» med 800. Räknar man till teaterbesökarne dem som gå på baler, konserter, föreläsningar m. m. kan man anse att Paris dagligen erbjuder dylika förlustelser för omkring 100,000 personer.

— Hr Fahrbach jun., den bekante kapellmästaren från Wien, var kallad till Paris för att med sitt utmärkta, af 60 musiker bestående konsertkapell spela vid de fyra balerna på Stora Operan (14 och 28 Jan., 18 Febr. och 16 Mars). Det är uteslutande hans egna, i Paris mycket omtyckta kompositioner som spelas, och af hvilka tredje bandet (inneh. 30 nummer) snart utkommer. Detta är tredje året Fahrbach spelar i Paris.

— Fru Marchesi, hvilken, som bekant, sedan i September förlidet år slagit sig ned i Paris, hade d. 18 December i sin stora och vackra salong en musikalisk matiné, besökt af ett lika talrikt som distingueradt publikum. Utom fröknarna Rindine och Friede från Petersburg, Paula Monak från Prag och Myers från Baltimore omtalas ock fröken Wellander från Stockholm såsom en af de exequerande. Gounod var närvarande och ackompagnerade fru Marchesis dotter, den unga förträffliga sångerskan Blanche de Castrone, samt anförde sjelf fruntimmerskören ur sin opera »La reine de Saba».

Roma. Den ryska sångerskan M:lle Marie Adler har på Constanzi-teatern med glänsande framgång gjort sin debut i Maestro Orsinis »I Burgravi». Hon blef 20 gånger framropad och hyllad med en serenad efter hemkomsten från teatern.

London. En af de lyckligaste impressarierna är B. Ullman. För några dagar sedan — skrifves det — instälde sig hos honom en liten ryska, en fröken Königsberg, som under sommaren sjungit på Krolls teater i Berlin, men utan att väcka något uppseende der. Ullman presenterade henne för Mr Gye, Coventgardens direktör; den charmanta lilla damen var genast färdig att sjunga: M:me Albani satte sig till pianot, och — de tre nämnda personerna jemte Mr Sylva, som händelsevis var närvarande, blefvo alldeles förtjusta öfver timbren i hennes röst, öfver hennes koloratur och fioriturer. Ullman föranstaltade genast ett kontrakt på 5 år mellan henne och Mr Gye. Vidare blifver hon på Gyes bekostnad skickad till Albites i Milano för att fullända sina sångstudier, och efter några månader hoppas man att i den till Berghi omdöpta sångerskan kunna framvisa en konstnärinna af första rangen. Damen är fattig. Hennes lycka synes henne som en dröm.

— De samlade kompositionerna af drottningens aflidne gemål, prins Albert, skola på drottning Victorias befallning utgifvas efter granskning af »Master of Music», herr W. G. Cusin. Till en början cirkulerade dessa kompositioner endast i privatkretsar, men då man föreställde drottningen att desamma hafva ett allmännare intresse för konstverlden, beslöt hon deras utgifvande. Samlingen kommer att kosta en guinee. Mendelssohn uppskattade prins Alberts musikaliska begåfning ganska högt, hvarför man med stort intresse motser dessa tonsättningars utgifvande.

Amsterdam. Enligt hvad en tidning härifrån upplyser oss har Conrad Behrens härstädes uppträdt som Bombardon i »Das goldene Kreuz» af Ignaz Brüll och gjort mycken lycka.

I Gotha lefver ännu Hummels bästa elev, fru Hess-Zimmermann, i en ålder af 90 år. Den raska åldringen gifver dagligen lektioner från morgon till qväll och sköter sitt lilla hushåll utan biträde.

Wien. Den förr omtalta damqvartetten med fru Regan-Schimon som ledarinna har för ej längesedan debuterat i Wien. Det heter derifrån, att denna qvartett hvarken i sammansjungning, i rösternas jemnhet och behag eller i precision kan jemföras med den svenska (äldsta) damqvartetten.

— Suppés nya operett, »Das Herzblättchen», skulle d. 2 Febr. gå öfver scenen å Carl-teatern för första gången.

— Fräulein Bianchi har med hofoperan ingått nytt engagement. Enligt detta är hon från 1883, då det gamla kontraktet går till ända, anställd vid operan för ännu tre år. Konstnärinnan får sitt gage förhöjdt, hvilket under de tre första åren varit resp. 14- 15—16,000 flor.

Leipzig. Musiktidningen »Die Signale» har med detta år börjat sin 40:de årgång.

— Anton Rubinstein dirigerade på 12:e Gewandhauskonserten sin nya G-moll-symfoni. Verkets framgång var utomordentligt stor. Efter hvarje sats dånade de väldigaste bifallssalvor, och till slutet krönte orkestern ovationerna med trefaldigt »Tusch». Då bifallet aldrig syntes vilja taga slut, satte sig Rubinstein till pianot — en präktig Blüthnerflygel, som begagnats under konserten — för att i toner tolka sin tacksamhet. Den nya genialiska tonskapelsen af Rubinstein företer en nationelt rysk karakter och är tillegnad minnet af hans gynnarinna, den aflidna storfurstinnan Helena.

— På 10:e abonnementskonserten i Gewandhaus gafs en novitet (fr. 1881) af Carl Reinecke, »Sommertagsbilder», som gjorde stor lycka. Styckets innehåll är en ouvertur, två orkester-intermezzi (»Dämmerung» och »Tanz unter dem Dorflinde») och fyra chör-satser »Sonnengluth», »Das Abendläuten», »Sommernacht» och »Morgenhymnus». — Det hela säges vara lika poetiskt och stämningsfullt som fulländadt i faktur och form, hvad man kan vänta af en kompositör sådan som Reinecke.

Berlin. Meininger hofkapellet under Hans von Bülows ledning har framgångsrikt debuterat med tre Beethovenkonserter. På den första gafs ouverturerna »Coriolanus» och »Egmont» samt C-dur- och A-dur-symfonierna, på andra: ouverturen »Weihe des Hauses», tripelkonsert för piano, violin och violoncell, samt Eroica-symfonien, på tredje: B-dur- och C-moll-symf. samt första och tredje Leonora-ouverturerna. — Bülow säges komma att besöka Skandinavien.

— Carmen af Bizet upplefde d. 20 Dec. sin 50:e representation på kgl. operan (sedan 12 Mars 1880.) Operan, som nästan alltid gifvit fulla hus, har inbringat circa 250,000 mark, ett resultat som ingen opera på länge uppnått. Vid jubileet sjöng fräul. Tagliana titelrollen för 42:a gången.

Köln. På en af Hiller gifven soiré nämnes bland de medverkande äfven hr Westberg.

— Programmet till en af Heckmann's kammarmusiksoireer upptog bl. a. en stråkqvartett af Ludv. Norman.

Petersburg. Om en intressant och gedigen matiné som Marcella Sembrich föranstaltat till förmån för de genom Ringteaterns brand lidande innehåller »Petersburger-Herald» följande notiser. Först spelade Rubinstein med Auer en sonat af egen komposition och i andra afdelningen flera solonummer. Fru Sembrich sjelf sjöng en aria ur »Enleveringen» af Mozart, fröken Tremelli Schuberts »Kreuzfahrer», hvarpå följde åtskilliga andra solosaker och duetter. En fröken Barkany väckte enthusiastiskt bifall genom den naivitet och humor, som hon utvecklade i sitt föredrag.

— Fru Annette Essipoff skulle d. 15 Febr. med biträde af sin man professor Leschetizky föranstalta en konsert i Bösendorfer-salen i Wien.

— Zelia Trebelli och Ovide Musin ha för afsigt att, sedan de i Mars uppträdt på konserter i Nizza, för hvilka de äro engagerade, vända sig till Tyskland och konsertera i flera af dess förnämsta städer.

— Af alla yngre pianister gör väl ingen större uppseende, väcker större enthusiasm än hr Carl Heymann. Alla berättelser om honom äro idel loford. Med en teknik, som erinrar om Liszt, och som trotsar alla svårigheter, förenar han en individuel, äkta konstnärlig uppfattning, säges det.

Dödslista.

Februari.

Campana, Fabio, bekant italiensk komponist, f. 1815 i Bologna, † i London. Hans första opera »Caterina di Guisa» gafs i Livorno 1838, efter hvilka flere andra följde. För 30 år sedan slog sig C. ned i London såsom sånglärare, der han skref 2 operor, »Almina» och »Esmeralda», som med Adelina Patti i titelrollen gåfvos på Coventgarden. Mera framgång än med sina operor gjorde Campana med sina talrika sångkompositioner.

Cogniard, Hippolyt, direktör för Porte-S:t Martin- Vaudeville- och Variétés-teatrarne i Paris, † $^{6}/_{2}$ i Paris, 74 år gammal. Han öfvertog 1840 den först nämnda teatern och nedlade direktörstafven 1869. Cogniard kan anses vara den som i stället för comédie-vaudeville bragt den nyare operetten på scenen. »Sköna Helena», »Storhertiginnan», »Blåskägg» — e tutti quanti datera sig från hans tid.

Josephson, Edvard, f. d. musikhandlare och instrumenthandlare i Stockholm, f. $^{19}/_{7}$ 1825 och † derst. $^{19}/_{2}$; han var broder till den värderade komponisten *Jac. Ax. Josephson* och sjelf stor vän och gynnare af tonkonsten.

Schmidt, Gustav, hofkapellmästare, f. $^{1}/_{9}$ 1816 i Weimar, † i Darmstadt $^{11}/_{2}$. S. studerade först rättsvetenskap men utbildade sig sedan till musiker och tjenstgjorde som dirigent vid flera tyska teatrar. 1864 öfvertog han den musikaliska ledningen af Leipziger-operan. Af hans operor hafva »Prins Eugén» och »Le réole» uppförts flere gånger. Schmidt blef slutligen hofkapellmästare i Darmstadt.

Seligmann, Prosper, Violoncellvirtuos, f. 1817 i Paris, † $^{5}/_{2}$ i Monte Carlo. Han erhöll 1836 första priset vid konservatoriet i Paris och har gjort sig mycket bekant som mästare på sitt instrument.

Breflåda.

J. A. Klein. Tack! Skall delvis användas.

—oo—, Lund. Vi ha endast sagt att lutspelarne *mest* musicerade hvar och en för sig, hvilket ej utesluter, att de äfven kunde spela tillsammans med så väl »portativ» som till och med hela orkestrar. Att vi ej omnämnt detta beror på, att vi blott åsyftat skildra lutans betydelse för den husliga musikaliska dilettantkretsen.

E—n. Er idé är god, men utrymmet knapt. Möjligen komma vi dock att villfara Er önskan.

J. M. R—n. Tack för sändningen; åtminstone två af minnesbladen skola användas. Med särskildt intresse motse vi Edra skånska skildringar.

S., Kristiania. Kom för sent till förra numret. Kortare, s'il vous plaît.

INNEHÅLL: En lutebok från 1500-talet. II. Af *A. L.* — Ett och annat från Paris. III. — Den stumma fiolen. — Från scenen och konsertsalen. Af *—h—*. — Från in- och utlandet. — Dödslista. — Breflåda.

MUSIKBILAGA: Flickans klagan. Af G. Brink.

Annonser.

Notväskor
och
Notrullar,
största urval till billigaste pris i
Huss & Beers Musikhandel.
Expedieras **franco** till landsorten.

I dag har inkommit:
Äkta, färska
Italienska Strängar
af synnerligen utmärkt qvalitet, i
Huss & Beers Musikhandel.

På **Elkan & Schildknechts** förlag har i Musik- och Bokhandeln utkommit:
6 Andliga Sånger,
fyra för en röst med piano eller orgel samt två för blandad kör, komponerade af
Isidor Dannström.
Pris 1 krona 50 öre.

Hvad sjunga klockorna?
(Vid en själaringning).
Sång för en röst vid piano, ord och melodi af
Herman Sätherberg.
Harmonien af **Leonard Höijer.**
Pris 50 öre.

2:dra upplagan af
Var tyst, var tyst, du bölja blå!
Ur Romansen **Axel** af Esaias Tegnér.
för en röst vid piano af
Joh. Fogelberg.
(Förf. af den allmänt omtyckta **Trubadurens Dödssång**).
Pris 75 öre.

N:o 33 af Bas-Sångarnes Album:
Hennes Skål!
K. Hofoperasångaren Hr **Anders Willman**
tillegnad af **Fritiof Hertzman.**
Pris 50 öre.

Piano-
och
Orgel-instrumenter
Största lager.
Billigaste priser
hos
I. Dannström & Co.
16 Regeringsgatan 16.

Piano- och Orgelmagasinet
N:o 8 Arsenalsgatan N:o 8
midt emot Kongl. Stora teatern
har att erbjuda stort urval af ***Flygelpianon, Pianinon*** och ***Taffelpianon*** samt ***Orglar.***
Äldre instrument öfvertagas vid köp af nya.
Stämning och ***reparation*** af såväl Pianon som Orglar verkställes.
Delar till orgelharmonium, såsom ***tungor*** (spel), ***registerskyltar, klaviaturben, tonlådor*** m. m. till billiga priser.
Fullständiga priskuranter erhållas gratis.
Stockholm, IVAR HIRSCH.
f. d. Abr. Hirchs Pianomagasin.

På **Huss & Beers** förlag har nu utkommit:

EMIL SJÖGREN, op. 6: ***7 Spanska Sånger.***
(Svenska texten fritt bearbetad efter Em. Geibels och P. Heyses »Spanisches Liederbuch» af **Harald Molander.**)
2 häften à 2 kronor.

RAOUL PUGNO: ***Deux Airs de Ballet.***
(Valse lente — Intermezzo).
Pour Piano.
Pris 1 krona 25 öre.
Af kompositören med utomordentligt bifall spelade å konserter i Stockkolm och landsorten.

JEAN TOLBECQUE: ***Mazurka pour Piano***
à 4/ms.
Pris 1 krona 50 öre.
Densamma arrangerad för Piano
à 2/ms.
Pris 1 krona.

Eleganta och stilfulla
Praktpermar
till
Svensk Musiktidning 1881
erhållas genom alla bok- och musikhandlare.
Pris: 2 kronor.

HUSS & BEERS MUSIK-LÅNBIBLIOTEK
Gustaf Adolfs torg N:o 8.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1882.

Med detta n:r följer Musikbilagan N:o 18.